

сем'ямі з дзецьмі, у першую чаргу шматдзетнымі, жыхарамі малых гарадоў і пасёлкаў, сем'ямі, якія не маюць уласнага жылля, ваеннаслужачымі. Гэта практыка будзе працягнута. **Амаль мільён сем'яў (мільён сем'яў!) палепшылі жыллё за гэтыя гады. Сотні тысяч кватэр пабудаваны з дзяржаўнай падтрымкай. Камфортныя і сучасныя.**

І калі ў 1995 годзе ў добраўпарадкаваных кватэрах і дамах пражывала крыху больш як палова насельніцтва — сёння мы блізка падыходзім да стапрацэнтнага паказчыка (94). Рост у паўтара раза. Пры гэтым у сельскай мясцовасці паказчык павялічыўся не ў паўтара раза, а ў тры. **Па прадстаўленых мне даных, доля сем'яў, якія ўказалі на задаволенасць сваімі жыллёвымі ўмовамі, складае амаль 90 працэнтаў. Вы мае падыходы ведаеце. Лічба вельмі добрая, але павінна быць вышэйшай.**

А нехта наогул пачаў жыць з размахам. І ў цэлым мы пабудавалі з вамі найпрыгажэйшыя гарады, мяняем глыбінку. Мадэрнізавалі і ўзвлялі нямаля спартыўныя збудаванні ў сусветнага класа. Сярод іх — Нацыянальны алімпійскі стадыён «Дынама», спартыўна-відовішчы комплекс «Мінск-Арэна» з веладромам і канькабежным стадыёнам, спарткомплексы «Чыжоўка-Арэна», «Стайкі», «Раўбічы», вяслярныя каналы ў Брэсце і Заслаўі.

Гэта інфраструктура дазволіла нам паспяхова правесці шматлікія чэмпіянаты свету і Еўропы, Другія Еўрапейскія гульні, а ў мінулым годзе — Другія Гульні Садружнасці.

Будаўніцтва многіх культурных аб'ектаў стала сапраўды народным. Мы разам будавалі Нацыянальную бібліятэку, новы будынак музея Вялікай Айчыннай вайны, разам будзем Рэспубліканскі маладзёжны патрыятычны цэнтр у Брэсцкай вобласці, мадэрнізавалі і пераснасілі ўсе існуючыя аб'екты культуры. Пляцовак для выступлення нашых культурных работнікаў больш чым дастаткова. Ідзі і паказвай сваё майстэрства. А мы, калі вы нас зацікавіце, будзем прыходзіць і купляць вельмі дорага білеты, якія вы будзеце прадаваць. Так, як гэта робіць наш Вялікі тэатр, па-мойму.

Што важна: за тры дзесяцігоддзі мы амаль у два разы павялічылі працягласць дарог, пры гэтым у паўтара раза павялічыўся кіламетраж дарог з цвёрдым пакрыццём і на 1 студзеня 2024 года склаў амаль 80 тысяч кіламетраў. Мы звязалі хуткаснымі дарогамі сталіцу практычна з усімі абласнымі цэнтрамі. Траса Мінск — Полацк — Віцебск з'яўляецца завяршальным (праектам. — заўв. Рэд.) Думаю, у найбліжэйшыя гады мы гэта зробім, нават год. Усё гэта — наш агульны поспех.

Мы захавалі і прымножылі наш прамысловы патэнцыял. МАЗ, БЕЛАЗ, МТЗ, «Гомсельмаш», іншыя. **Аб'ём прамысловай вытворчасці з сярэдзіны 1990-х да 2023 года павялічыўся ў чатыры разы.**

Пішуць, што па суадносінах цена — якасць нашы суседзі параўноўваюць беларускі трактар МТЗ з безадмоўным аўтаматам Калашнікава. Дзякуй. Вельмі прыемна.

Дзякуючы сучасным нафтапрацоўчым прадпрыемствам у нас ёсць якаснае і даступнае паліва. А быў час, калі не ведалі, як заправіць і вывесці на палі ўборачную тэхніку.

Мы маем сур'ёзныя кампетэнцыі ў глыбокай дрэвапрацоўцы. Выпускаючы прадукцыю з высокай дабаўленай вартасцю, сталі прыкметным канкурэнтам

па цэлым спектры прадукцыі: ад запалак да мэблі і цэлюлозы. Ну таму супраць нас, і гэтага сектара найперш, Захад увёў санкцыі. Мы для іх — моцныя і непатрэбныя канкурэнты.

Прычым за час развіцця галіны, за гады незалежнасці мы павялічылі плошчу ляснога масіву амаль на мільён гектараў. Сёння лясны парк павялічыўся на 40 працэнтаў тэрыторыі Беларусі. А памятаеце, колькі шуму рабілі нашы так званыя барацьбіты за экалогію?

Ну ці не космас усе нашы дасягненні? Так, мы касмічная дзяржава. Космас наш! І гэта не афарызм.

(Апладысментаў.)

Палёт Марыны Васілеўскай для Беларусі не проста імідж, паказушы палёт. Гэта сімвалічны акорд. Гэта вяршыня, да якой мы ішлі з савецкіх часоў.

Мы шмат і эфектыўна працавалі на касмічных праграмах, калі гісторыя засваення космаса яшчэ толькі пачыналася. Мы захавалі навуковыя калектывы ў гады суверэннага развіцця і значна прасунуліся наперад у касмічных тэхналогіях сёння. Мы запусцілі на арбіту першы беларускі касмічны апарат у 2012 годзе. Цяпер там тры нашы спадарожнікі.

Кампетэнцыі Беларусі ў гэтай сферы запатрабаваны іншымі краінамі. З Расіяй сумесна працуем над праектам па стварэнні новага беларуска-расійскага касмічнага апарата з дакладнасцю вышэй за папярэдні амаль на парадок.

Яшчэ адзін фактар. Калі (я пра гэта ўжо казаў) мы пачыналі будаваць атамную станцыю, я прасіў расіян, каб больш беларусаў там працавалі. Для чаго? Для таго, каб навучыцца і гэтым тэхналогіям. І мы навучыліся. **Мы сёння з расіянамі па ўсім свеце, дзе яны будуюць атамныя блокі, мы з імі працуем разам. Гэта поспех інтэлектуальна развітой нацыі.**

(Апладысментаў.)

Гэта вынік таго, што мы зрабілі айчынную адукацыю па сапраўднаму народным набывкам. Зрабілі яе якаснай і даступнай кожнаму. І кожны год, як вы памятаеце, мы на ўзроўні Прэзідэнта пастаянна вярталіся да пытанняў адукацыі. Для чаго? Каб кожнаму, дзе б ён ні жыў — у маленькай вёсачцы, у раённым цэнтры ці ў Мінску, —

стварыць роўныя ўмовы для наступлення. Каб усе дзеткі — і механізатары, і настаўнікі, і ўрачы, і кіраўнікі — мелі роўныя ўмовы.

Невыпадкава расце колькасць замежных студэнтаў. Сёлета ў нас навучаюцца звыш 30 тысяч. Гэта ў тры разы больш, чым 15 гадоў таму.

І невыпадкава Беларусь стаіць у адным шэрагу з краінамі, якія дасягнулі высокага ўзроўню адукацыі.

Ну, і на заканчэнне: які сацыяльна-эканамічны дабрабыт можа быць, калі не гарантавана бяспека людзей? **Я часта кажу: калі мы, нашы дзеці, нашы сем'і не можам жыць спакойна, калі дзеткі не могуць выйсці на вуліцу, калі свішча і ўзрываецца, гудзе з усіх бакоў, калі паветраныя трылогі, сірэны раніцай, уначы, у любы час палохаюць дзяцей, — навошта ўсё гэта, пра што я казаў? Гэта нічога не варта. Калі няма нармальнай бяспекі для жыцця ў грамадстве.**

(Апладысментаў.)

Памятаеце, 1990-я. Калі, перасякаючы граніцу пад Смаленскам, амаль усе не даяджалі да граніцы пад Брэстам, накіроўваючыся ў Еўропу і назад. Таму ў 90-я мы жорстка і хутка разабраліся з бандытызмам. Чакаць не сталі.

Думаю, што тыя, хто з'ехаў сёння ў прагрэсіўную Еўропу і ў Амерыку, гэта дасягненне нашай бяспекі ацэньваюць па заслугах. Не толькі я, і вы таксама ведаеце, што там робіцца на вуліцах — мы бачым. Мы ж успрымаем сваю бяспеку як данасць. Ну і дзякуй богу.

Вельмі няпроста было, але мы зрабілі усё, каб вырас аўтарытэт абаронцы Айчыны. Памятаеце, у сярэдзіне 1990-х нашы ваенныя не тое што ў пагонах — ветэраны Айчыннай вайны з ордэнамі, медалямі баяліся выйсці на вуліцу. Але ж гэта было на вашых вачах. Палова, большая палова гэтай залы тое памятае.

Мы спынілі гэтыя настроі ў грамадстве. І зрабілі гэта ў многім дзякуючы развіццю нацыянальнай эканомікі, што дае магчымасць сучаснава вырашаць у тым ліку пытанні сацыяльнай абароны людзей у пагонах.

Таму мы ўвесь час жывём, не задумваючыся аб тым, як у абстаноўцы эскалацыі і напружанасці забяспечваецца неабходны

ўзровень ваеннай бяспекі нашай краіны. Думаю, заўтра вы гэта пачуеце і зразумеете, хто яшчэ не зразумеў.

А ён, гэты ўзровень, забяспечваецца гатоўнасцю нашай арміі да абароны, аховы нацыянальных інтарэсаў.

Тое, як функцыянуе дзяржаўная сістэма рэагавання на акты тэрарызму, дзейнасць тэрарыстычных арганізацый, незаконных узброеных фарміраванняў і масавыя беспарадкі, на шчасце, большасць з нас ведае толькі па фільмах. Словам, жывём мірна і спакойна. І, на наша шчасце, малады беларусы таксама ўплэнены, што так было заўсёды.

Ды і тое, як змянілася крмінальная статыстыка, таксама не заўважылі. Знізіліся ўзровень злачыннасці, узровень крміналізацыі грамадства. Амаль напалову (са 120 тысяч чалавек у 2004 годзе да 70 тысяч у 2023-м). 120 тысяч за 10 год да 70 тысяч. Пры тым, вы ж разумееце, што ў нас адносіны да правапарушальнікаў вельмі жорсткія.

Па нашых дарогах перамяшчацца стала больш бяспечна, як вам ні дзіўна гэта. У сем разоў скарацілася колькасць фактаў кіравання транспартнымі сродкамі ў стане ап'янення. Калі ў 2004 годзе іх было 79 тысяч, у 2023-м, як ні дзіўна, — 11,5 тысячы. 79 і 11 тысяч. Але яшчэ п'яніц на дарогах хапае.

З 1990 да 2023 года практычна ў тры разы знізілася колькасць дарожна-транспартных здарэнняў. Хоць колькасць аўтамабіляў і тых, хто бяздумна сядзіць за рулём, павялічылася значна. Я ўжо казаў. **У 2020 годзе Сусветная арганізацыя аховы здароўя паставіла Беларусь на 2-е месца ў свеце (пасля Ісландыі) сярод краін з найменшай аварыйнасцю.**

Менш сталі гінуць людзі не толькі на дарогах, але і пры пажарах, на вадаёмах, вытворчасці. Не буду паглыбляцца ў статыстыку, бо за ўсімі лічбамі — лёсы нашых людзей.

Хацелася б дасягнуць ідэалу, які азначае адсутнасць такой статыстыкі ў прыцыпе. Але гэта утопія. А мы ўсё роўна павінны да яе імкнуцца, да гэтай утопіі.

Нам яшчэ шмат чаго трэба зрабіць.

У нас дастаткова падстаў для гонару. Будзе яшчэ больш.

А работы ў нас яшчэ больш. Будзе самая жорсткая дысцыпліна — будзе і вынік! І калі мы не хочам сядзець у акапах, то павінны працаваць адказна. Кожны на сваім месцы. Шчыра. Напружана. Так, як умеем. Мы ўжо не адзін раз перасягнулі сябе ва ўсіх сферах. А ў Год якасці павінны зрабіць немагчымае.

Сёння, як ніколі, важна захаваць патэнцыял моцнага (адзінага) народа, моцнай і квітнеючай Беларусі (дзяржавы для народа) — у імя міру!

(Апладысментаў.)

Гэты патэнцыял напрацоўваўся дзесяцігоддзямі. І не толькі намі. У яго ўкладзены каласальныя намаганні савецкага пакалення. **У нас няма права падвесці ні сябе, ні тых, на чыіх плячах мы стваралі суверэнную дзяржаву.**

(Паважаны дэлегат!)

Мы павінны быць моцнымі, каб захаваць мір у сваёй краіне, захаваць традыцыі, захаваць духоўны стрыжань.

Мы павінны быць моцнымі, каб мець магчымасць абараніць слабых, дапамагчы ўсім, хто мае патрэбу ў нашай дапамозе.

Мы павінны быць моцнымі, каб нас чулі на міжнароднай палітычнай арэне. І наш голас гучыць у свеце і будзе гучаць.

Мы разам прайшлі вельмі цікавы шлях да фарміравання сваёй нацыянальнай дэмакратыі — шэсць усебеларускіх народных сходаў, чатыры ўсенародныя рэферэндумы. Стварылі аснову грамадзянскай супольнасці — супольнасці моцнай і патрыятычнай.

Вядома, я разлічваю на наша агульнае імкненне да эканамічнага, навуковага, сацыяльнага, духоўнага і культурнага развіцця, якое складаецца з працы, інтэлекту, таленту і маральнай сілы кожнага.

У нашай Радзімы, акрамя нас, нікога няма. Толькі мы ведаем, якой павінна быць будучыня Беларусі, якой павінна быць наша краіна, як зрабіць яе мацнейшай. Толькі мы гэта ведаем і ніхто іншы!

Так, было цяжка. Але будзе цікава, бо мы выбралі моцную, суверэнную, незалежную, мірную Беларусь. І ў гэты складаны, супярэчлівы час трэба выстаяць! Мы павінны гэта зрабіць. Час выбраў нас!

(Апладысментаў.)

Фота БелТА